

आमास विष्णोरेवाग्रया पुनः । सूर्यो दिधा विभज्याय
तच्छरीरं तदा रथे । अन्ते संस्थापयामास प्रीतये पितृ-
देवयोः । यदहं भागस्तस्यास्तु शरीरस्य दिजोत्तमाः ! ।
प्रातःसन्ध्याभवत् सा तु अहोरात्रान्तमध्यगः । यः
शेषभागस्तस्यास्तु अहोरात्रान्तमध्यगः । स सायमभवत्
सन्ध्या पितृप्रीतिप्रिया सदा । सूर्योदयाच्च प्रथमं
यदा स्थादरुणादयः । प्रातःसन्ध्या तदोदति देवानां
प्रीतिकारिणी । अस्मिं गते ततः सूर्यं शोणपद्मनिभा
सदा । उदति सायंसन्ध्यापि पितृणां मोदकारिणी ।
सन्धौ काष्ठे उपास्या सन्ध्या ७८० । पूर्वसन्ध्याकाष्ठे
उपास्यायां गायत्रीमतिपादापरमेष्ठिरूपायां शिवता-
याञ्च यथोक्तं सरहाजस्तूतो ७८० यथा
“गायन्तं लायते यन्तात् गायत्रीति वदता ततः । प्राणा
गवा इति प्रोक्तास्त्रायते तानथापि वा । गायत्रीति
भवेत्क्षाम केवलं लायतीति वा । व्यानये प्राणजिह्वातु
सदा वापसवर्तनात् । सरस्वतीति नाम्ना च समा-
ख्याता महर्षिभिः । सवित्रप्रकाशकरणात् सावित्री-
त्वमिधा भवेत् । जगतः प्रसवित्रीति हेतुनानेन वापि
च । तस्मादियं सदोपास्या निशादिवसयोर्द्विजैः । गा-
यत्री सन्धिवेद्यायां सैव सन्ध्येति कीर्तिता । यो जमे-
दहनं ज्ञात्वा नश्वन्त्यं हांसि तत्त्वणात् । अक्षिष्कन्दो
देवताञ्च जमेत्तावान्विताः क्रमात् । ज्ञात्वा पदानि
श्रुत्वाय तुरीयं पादमव्ययम् । ब्रह्मणा याति तत्साम्य
पदं ज्ञात्वा तुरीयकम् । या गायत्री लिखरणा सा
लिप्सूर्तिस्वरूपिणी । उपास्यानन्तरं विप्रैस्त्रिसन्ध्यासु
त्रिमूर्तिषु । तुरीयपादमेतस्या ज्ञात्वा योपास्तिमाचरेत् ।
सा रत्नपूर्णा पृथिवीं गृह्णन्ती दोषभागभवत् । ब्रह्म-
केशवरूपादिदेवताभिरुपासिता । सन्ध्यानां कोन सेवेत
विप्रः स्थादभिलाषुकः । प्रातः सतारकां सन्ध्यां सायं
सन्ध्यां समाप्कराम् । ज्ञानकर्मेण तन्मध्याह्नपासीत
यथाविधि । प्रातरेवसपास्त्रेव प्रकुर्यात् कृत्रं जपम् ।
ज्ञानस्थानन्तरं कुर्यात् तर्पणञ्च महत्कठिनम् । सायं
सन्ध्यासुपासीत ह्येवं कुर्वीत याचनात् । सन्ध्यापा-
सनहीनो यो न योग्यः सर्वकर्मसु । तस्मादुपास्य विधिना
सन्ध्यामन्याक्रियाचरेत् । नोपासयेद्दिजः सन्ध्यां यो-
ज्यो गृह्यमाप्नुयात् । कर्माग्न्यानि संत्यज्य सन्ध्यां
यः केवलं हिजः । उपास्यो, सर्वपुण्यानि जतवान् स
भवेदशम् । सन्ध्यापासि विना विप्रः पुण्यान्यन्यानि

माचरेत् । यस्तस्य तानि पापानि भवन्त्येव न संशयः ।
नाशयेत् जन्मजनितं पापं दशजपादसु । पुराकृतं
शतजपाद्वायमप्रास्तु हिजन्मनः । जतं युगेऽपि चैकस्मिन्
सहस्रेण जपेन तु । सङ्गत्ता जपतस्तस्माद्वायवीं
सर्वदा जपेत् । समस्तसप्ततन्त्रभ्यो जपयज्ञः परं श्रुतः ।
हिंसया ते प्रवर्तन्ते जपयज्ञो न हिंसया । यावन्तः
कर्मयज्ञाश्च दानानि च तपांसि च । ते सर्वे जपयज्ञस्य
कथां नाहंलि षोडशीम् । जपेन देवता नित्यं
स्तूयमाना प्रवीदति । प्रसन्ना विपुलान् भोगान्
दद्यान्मुक्तिञ्च याचते । यस्मिन्सवेताजपमेतत्तपसा-
चकाः । जपान्नयं हिजं दृष्ट्वा दूरान् बालि भीतितः ।
तस्मात्कल्पः सदा श्रेष्ठः सर्वथात् पुण्यसाधनात् । एतत्सर्वं
सर्वथा ज्ञात्वा विप्रो जपपरो भवेत् । एवं जपपरः
सन्ध्यां भक्त्योपासीत यो हिजः । निवर्त्तते सदा गच्छे-
दपितृन् नात्र संशयः । तस्मात्पितृभ्यो नित्यं सन्ध्या-
पासि समाचरेत् । स सर्वलोकां जित्वाऽथ विप्रः
स्वयमानयेत् । तदन्ते ब्रह्मभावेन यावदाभूतसंश्रयम् ।
तावद्विद्यो निरातङ्को भवेदत्र न संशयः । एवं सन्ध्या-
विधिं सर्वं यो विप्रोऽध्यापयेत् हिजः । अध्यापको
यथावस्यः श्रोता चैकाग्रमानसः । स सर्वपापनिर्मुक्तः
सर्वविद्याविशारदः । अथ धान्यधनोमेतो जीवेद्दशतं
सुखी । एतद्विधानं योऽधीत्य आचरेत् ब्राह्मणोत्तमान् ।
प्रीतिपूर्वं प्रयत्नेन ब्राह्मणो नियमेन च । अज्ञानेन
प्रमादेन दुरितं यत् ससृज्यतम् । तस्य तत् सकलं नाशं
ब्रजेदत्र न संशयः । याः सन्ध्यापास्यवस्तिस्त्री यस्य
ज्ञानं विधीयते । पर्वणि आचरणी यस्य तत् सर्वं पूर्ण-
तामियात् । कामान्मोहाच्च लोभाच्च सन्ध्यां नाति-
क्रमेद् हिजः । सन्ध्यातिक्रमणादहो ब्राह्मण्याश्चरते
यतः । अनागतं तु वे पूर्वमनतीताञ्च पश्चिमां ।
सन्ध्यां नोपासते विप्राः कथं ते ब्राह्मणाः श्रुताः ? ।
सायं प्रातः सदा सन्ध्यां वे न विप्रा उपासते । काम-
नान् धार्मिको राजा शूद्रकर्मसु योजयेत् । विधान-
मेतद्धो देयं रक्षसं यस्य कदाचित् । वेदाध्यायाभिजा-
ताय प्रदेयं स हिजन्मने । ब्राह्मणस्य योगियाश्चरन्त्यः
“यतः परं प्रवक्ष्यामि सन्ध्यापासनसुतसम् । अहोरात्र-
कृतेः पापेयोऽप्यास्य प्रमुच्यते” । तथा “यावन्तोऽस्यां पृ-
थिव्यां हि विक्रमेत्यास्तु वै दिजाः । तेषां वै शिवनाथोऽयं
सन्ध्या सदा जयन्तु वा । या सन्ध्या सा तु गायत्री